

MINISTER CYFRYZACJI

Warszawa, 11kwietnia 2022 r.

BPC.WIOC.4513.1.3.2022

Szanowny Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu RP

Dot. pisma z 16 lutego 2021 r. w sprawie oświadczenia złożonego przez Senatora RP Pana Kazimierza Kleinę podczas 37 posiedzenia Senatu RP w dniu 16 lutego 2022 r. (BPS/043-37-1517/22)

Szanowny Panie Marszałku,

poniżej przedstawiam odpowiedzi na zadane przez Senatora pytania.

Ad 1) Z jakiego powodu wynikają opóźnienia w przyłączeniu szkół OSE?

Zgodnie z zapisami art. 5 pkt 2 Ustawy z dnia 27 października 2017 r. o Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 989, z późn. zm., zwanej dalej „ustawą o OSE”) do obowiązków operatora OSE należy świadczenie szkole usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu. Dostęp ten jest realizowany we współpracy z operatorami telekomunikacyjnymi wyłonionymi w przetargach, którzy zapewniają szkołom fizyczne łącza internetowe. Postępowania zakupowe prowadzone są zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy o OSE w trybie zasady konkurencyjności.

Wyłonieni w przetargu operatorzy są zobligowani do okresowego podawania harmonogramów udostępniania operatorowi OSE łączy w celu uruchomienia usług OSE szkołom. Przyczynami opóźnień budowy przez operatorów łączy względem terminów deklarowanych są między innymi:

- a) wystąpienie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego, a następnie stanu epidemii związanego z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 oraz w konsekwencji ograniczenia w funkcjonowaniu:
  - a. jednostek oświatowych (brak możliwości prowadzenia uzgodnień projektowych, prowadzenia inwestycji w budynkach i na terenie szkół),
  - b. urzędów uczestniczących w uzgodnieniach projektowych (uzyskanie map do celów projektowych, akceptacja dokumentacji projektowej),
  - c. firm realizujących zadania inwestycyjne (choroby pracowników, pobyt pracowników na kwarantannie),
- b) długotrwałe uzgodnienia formalno-prawne przy prowadzeniu inwestycji liniowych (uzgodnienia z właścicielami działek, nieuregulowane stany prawne nieruchomości),

- c) sygnalizowany obecnie brak pracowników w firmach wykonawczych – obywateli Ukrainy, którzy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa udali się do swojej ojczyzny.

Powyższe uwarunkowania wynikają z przyczyn obiektywnych, niezależnych od NASK-PIB i niemożliwych do przewidzenia na etapie zawierania umów z operatorami. Niemniej, w kilku przypadkach NASK-PIB rozwiązał umowę z Operatorami, którzy nie byli w stanie usprawiedliwić opóźnień czynnikami niezależnymi od operatora.

W celu minimalizacji skutków opóźnień w dostarczeniu usług OSE do szkół NASK-PIB, zgodnie z ustawą o OSE (art. 6), uruchomił w szkołach tzw. alternatywne usługi OSE o obniżonych parametrach. Możliwość świadczenia tych usług zapewniana jest przez operatorów, którzy opóźniają się w udostępnieniu docelowych łączy do szkół. Dla szkół, dla których nie został jeszcze wyłoniony operator udostępniający operatorowi OSE łącze do szkoły, w osobnych przetargach NASK-PIB wybrał operatorów do świadczenia usługi alternatywnej OSE przez okres przejściowy. W przypadkach, gdy NASK-PIB nie uzyskał ofert, zarówno na zapewnienie szkole łącza docelowego jak również na usługę alternatywną OSE, a szkoła posiada już dostęp do internetu, NASK-PIB zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o OSE finansuje istniejącą w szkole usługę w oczekiwaniu na wybór operatora oraz dostarczenie usługi docelowej.

Ad 2) Ile szkół jest obecnie przyłączonych do OSE i jaki to stanowi udział procentowy placówek, które powinny być objęte programem?

Obecnie z usług OSE korzysta 20 415 szkół, z czego 19 404 posiada usługę docelową, a 1 011 szkół korzysta z usługi o obniżonych parametrach, dostarczanej przez OSE do każdej szkoły, której podłączenie w pełnej usłudze jest wydłużone ze względu na problemy inwestycyjne operatorów. Szkoły korzystające z usługi o obniżonych parametrach systematycznie przełączane są na łącze docelowe.

Program OSE nie jest dla szkół obowiązkowy, mimo to, do OSE przystąpiło ponad 90% wszystkich uprawnionych placówek szkolnych. Większość szkół, która odmówiła przystąpienia do programu zadeklarowała zapewnienie internetu we własnym zakresie. Proces zgłaszania się szkół do OSE nie jest zamknięty. Do OSE cały czas dołączają nowe szkoły.

Ad 3) Czy w szkołach są prowadzone akcje informacyjne i promocyjne dotyczące OSE i bezpiecznego korzystania z internetu? Jeśli tak, to jakie?

Od początku realizacji programu OSE, NASK-PIB stale prowadzi - skierowane do szkół - działania informacyjne i promocyjne dotyczące OSE i bezpiecznego korzystania z internetu. Aktywności dedykowane są różnym grupom docelowym – dyrektorom szkół, nauczycielom, Technicznym Reprezentantom Szkół (TRS), uczniom oraz ich rodzicom/opiekunom.

Tylko w 2021 r. odbyły się trzy webinary skierowane do dyrektorów szkół i Technicznych Reprezentantów Szkół, poświęcone tematyce związanej z usługami OSE:

- [„Internet bez tajemnic”](#) (26.05),
- [„Czym jest usługa OSE?”](#) (9.06),
- [„Dlaczego warto korzystać z usług bezpieczeństwa OSE?”](#) (16.06).

Przygotowaliśmy także specjalne infografiki w formie przewodników: [„Przewodnik OSE dla Dyrektora szkoły – Procedury administracyjne”](#) i [„Przewodnik OSE dla Technicznego Reprezentanta Szkoły – Czym zajmuje się TRS?”](#), dostępne na stronie ose.gov.pl.

Usługi OSE oraz bezpieczeństwo w sieci były głównymi tematami Kongresu Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej – konferencji online, która odbyła się 14 grudnia 2021 r.

Dyrektorzy, nauczyciele i Techniczni Reprezentanci Szkół wysłuchali wystąpień ekspertów, którzy starali się odpowiedzieć na ważne obecnie pytania: Czego pandemia nauczyła nas o nowych technologiach, jak wpłynęła na nasze bezpieczeństwo cyfrowe i obecność w sieci? Co z nami zostanie po doświadczeniu zdalnej edukacji? Jak dyrektorzy i nauczyciele mogą chronić uczniów przed cyberzagrożeniami? Jak wykorzystać potencjał OSE w szkole? Nagrania wystąpień można obejrzeć na [kanale YouTube OSE](#) oraz na [stronie Kongresu](#).

W 2021 r. działania edukacyjno-informacyjne realizowaliśmy też w ramach cyklu edukacyjnego „Bezpieczni w sieci z OSE”, którego celem było przybliżanie cyberzagrożeń online oraz sposobów radzenia sobie z nimi.

Przygotowaliśmy także:

- poradniki dla nauczycieli ([„Sexting i nagie zdjęcia w sieci”](#), [„Cyberprzemoc w szkole”](#), [„FOMO i problemowe używanie internetu”](#), [„Szkodliwe treści w internecie”](#)),
- cztery scenariusze zajęć profilaktycznych ([„Decyzja. Ryzykowne zachowania w internecie: sexting”](#), [„My wszyscy. Ryzykowne zachowania w internecie: cyberprzemoc”](#), [„Jak się nie zaplatać w sieci? Ryzykowne zachowania w internecie: FOMO i problemowe używanie internetu”](#), [„Czy wystarczy mi wyobraźnia? Ryzykowne zachowania w internecie: szkodliwe treści”](#)),
- cztery pakiety infografik ([„Sexting i nagie zdjęcia w sieci”](#), [„Cyberprzemoc w szkole”](#), [„FOMO i problemowe używanie internetu”](#), [„Szkodliwe treści w internecie”](#)).

Wszystkie materiały zostały opublikowane na platformie OSE IT Szkoła. Materiałom towarzyszyły również webinary eksperckie dla nauczycieli i rodziców:

- [„Sexting i nagie zdjęcia w sieci. Profilaktyka i reagowanie”](#) (17.03),
- [„Cyberprzemoc w szkole – powiedz STOP”](#) (19.05),
- [„FOMO i problemowe używanie internetu”](#) (11.10),
- [„Szkodliwe treści w internecie”](#) (29.11).

Uczniowie i nauczyciele mogą ponadto bezpłatnie korzystać z szerokiej bazy materiałów dotyczących bezpieczeństwa w sieci, dostępnej na platformie OSE IT Szkoła. To z jednej strony publikacje omawiające konkretne cyberzagrożenia, ale również kursy e-learningowe dopasowane poziomem do różnych grup wiekowych. Młodszych uczniów zachęcamy do udziału w kursach z serii „[Owce w sieci](#)” i „[Krasnoludki 2.0](#)”, które w postaci krótkich filmów animowanych tłumaczą prawa, jakimi rządzi się internet i w lekki, zabawny sposób przekazują wiedzę. Z kolei starsi mogą skorzystać z [cyklu kursów o cyberprzemocy](#), dotyczących m.in. prześmiewczych serwisów internetowych, hejtu w sieci czy kompromitujących nagrań udostępnianych online. Naszą najnowszą propozycją jest 7-modułowy kurs „[Przygody Profesora i N@tki, czyli jak mądrze korzystać z internetu](#)” dla uczniów klas 4–6 szkoły podstawowej. Jego tytułowi bohaterowie przybliżają zagadnienia związane z ochroną prywatności, kontaktami online, dostępem do szkodliwych treści, netykietą czy nadużywaniem internetu.

Z działaniami edukacyjnymi staramy się docierać do jak największej liczby odbiorców, stąd także kampanie prowadzone w mediach społecznościowych (np. promujące webinary, kursy czy aplikacje).

Eksperti OSE w 2021 r. wielokrotnie brali udział w audycjach radiowych i programach telewizyjnych, mówiąc m.in. o cyberzagrożeniach, bezpieczeństwie w sieci podczas wakacji czy cyfrowych prezentach gwiazdkowych, a także przybliżając program OSE (łącznie 16 audycji radiowych w Radiu Zet i RMF FM oraz 8 rozmów i felietonów w programach śniadaniowych TVN i TVP). Dodatkowo w grudniu 2021 r., w trzech stacjach telewizyjnych emitowany był spot dotyczący internetu OSE („Nie zagub dziecka w sieci – OSE” z udziałem popularyzatora nauki Tomasza Rożka).

Szkoły, które dołączyły do OSE, regularnie otrzymują mailowo aktualne informacje zarówno o działaniach w ramach programu, jak i te dotyczące aktualnych problemów i zagrożeń, z którymi uczniowie mogą spotkać się w internecie.

W ostatnim czasie w związku z wydarzeniami w Ukrainie, przygotowaliśmy pakiet materiałów dotyczący fake newsów – [ulotke](#), [konspekt lekcji](#) i [grafike](#) – który przestaliśmy do szkół. Zawsze odpowiednio szybko staramy się reagować na aktualne cyberzagrożenia. Na naszych stronach [ose.gov.pl](#) i [it-szkola.edu.pl](#) publikujemy artykuły, które pomagają lepiej rozumieć pojawiające się w sieci zjawiska.

Podstawowym źródłem wiedzy na temat Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej jest strona internetowa programu: <https://ose.gov.pl/>. Znajdują się tam wiadomości na temat OSE i dostarczanych usług (sekcje [Program OSE](#), [Usługi OSE](#)) oraz odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania (sekcja [FAQ](#)). Przydatnych informacji można szukać również w sekcji [Aktualności](#) oraz na fanpage’u [OSE – Ogólnopolska Sieć Edukacyjna](#) na Facebooku.

Ad 4) Jaka jest faktyczna średnia prędkość sieci OSE?

Zgodnie z ustawą o OSE, operator OSE świadczy szkołom usługi o parametrach wymaganych ustawowo, tj. symetryczne 100/100 Mbps.

Nie dotyczy to szkół, którym czasowo świadczone są tzw. usługi alternatywne, co jest dopuszczone ustawowo. Liczba takich szkół systematycznie się zmniejsza, zgodnie z odpowiedzią na pytanie nr 2.

Pojedyncze przypadki zgłoszeń i reklamacji dotyczące przepustowości usługi są obsługiwane przez NASK-PIB indywidualnie i bez zbędnej zwłoki. W 2021 r. odnotowano zaledwie 16 reklamacji dotyczących obniżonych parametrów usługi.

Ad 5) Dlaczego NASK deklaruje zaledwie 96% dostępności do OSE w skali miesiąca?

Zgodnie z warunkami świadczenia usług OSE, NASK-PIB gwarantuje dostępność usługi na poziomie 96% w danym miesiącu kalendarzowym, zgodnie z wzorem zamieszczonym w załączniku nr 6 do umowy ze szkołą.

Proszę o zwrócenie uwagi na fakt, że parametr - okres rozliczeniowy - odnosi się do pełnego miesiąca rozliczeniowego bez podziału na godziny robocze i godziny zegarowe, a prace konserwacyjne są realizowane poza godzinami roboczymi.

Zgodnie z załącznikiem nr 6 do umowy, maksymalny czas usunięcia awarii wynosi 28 godzin roboczych. Dostępność usługi w miesiącu kalendarzowym określona na poziomie 96%, została obliczona z uwzględnieniem wystąpienia jednej potencjalnej awarii w miesiącu dla danej szkoły, rozwiązywanej w maksymalnym czasie usunięcia awarii.

Skalkulowany czas jest wynikiem czasów na obsługę danego zgłoszenia ze szkoły przez partnerów operatora OSE, w szczególności operatorów łączy dostępowych do szkół. W rzeczywistości dostępność usług jest na znacząco wyższym poziomie niż zagwarantowany w umowie – albo w ogóle nie występują przerwy w dostępie do usługi, albo przerwy te są niezwłocznie rozwiązywane w czasie znacznie krótszym niż możliwy na mocy umów ze szkołami.

Jednocześnie informuję, że operator OSE wdrożył zaawansowany system monitoringu uwzględniający również dostępność usług w szkołach. System ten jest na bieżąco rozbudowywany i dopasowywany do potrzeb OSE oraz szkół.

Ad 6) Dlaczego, mimo że szkoła w Łębuni nie mogła korzystać z sieci OSE, na oficjalnej stronie widniała jako przyłączona?

Uruchomienie usługi OSE dotyczy każdej usługi opisanej w ustawie o OSE. Każda szkoła, której OSE dostarcza usługę, zyskuje status usługi uruchomionej. Zgodnie z odpowiedzią na wcześniejsze pytania, część szkół korzysta z usługi o obniżonych parametrach w oczekiwaniu na rozwiązanie docelowe.

W przypadku szkoły w Łębuni NASK-PIB wyłonił w przetargu operatora umożliwiającego świadczenie szkole alternatywnej usługi OSE. Usługa ta została uruchomiona w listopadzie 2020 r. Jednocześnie zostało rozstrzygnięto postępowanie na wybór operatora zapewniającego NASK-PIB łącze umożliwiający uruchomienie w szkole docelowej usługi OSE. Wyłoniony operator zadeklarował termin uruchomienia pełnej usługi na sierpień 2022 r.

Ad 7) Ile (procentowo) jest obecnie szkół w podobnej sytuacji, tzn. takich, które nie korzystają lub nie korzystają w pełni z OSE, a na oficjalnej stronie widnieją jako przyłączone?

Każda szkoła, która ma status usługi uruchomionej korzysta z OSE. Szkół, które nie otrzymały jeszcze pełnej usługi OSE, czyli usługi o parametrach 100/100 Mb/s, wg stanu na 10 marca 2022 r. jest mniej niż 4%. Liczba ta systematycznie maleje. OSE dostarczając usługę alternatywną do lokalizacji szkoły nie tylko zapewnia sieć na czas budowy łącza docelowego, ale jest również gotowe do szybkiego podłączenia pełnej usługi OSE natychmiast po zrealizowaniu inwestycji w łącze docelowe przez operatora wybranego w przetargu.

Ad 8) Dlaczego szkoła w Siemirowicach wciąż nie może korzystać z sieci OSE?

W przypadku szkoły w Siemirowicach NASK-PIB wyłonił w przetargu operatora umożliwiającego świadczenie szkole alternatywnej usługi OSE. Usługa ta została uruchomiona w listopadzie 2020 r. Jednocześnie zostało rozstrzygnięto postępowanie na wybór operatora zapewniającego NASK-PIB łącze umożliwiający uruchomienie w szkole docelowej usługi OSE. Wyłoniony operator zadeklarował termin uruchomienia pełnej usługi na sierpień 2022 r.

Ad 9) Czy Pan Premier ma informację, w jakim stopniu zabezpieczenia OSE ograniczają szybkość internetu?

Operator OSE w ramach swoich zadań kontroluje sposób działania systemów OSE również pod kątem opóźnień, jakie są wprowadzane do komunikacji użytkowników, podczas działania systemów bezpieczeństwa.

Przede wszystkim należy podkreślić, iż jedynie część ruchu poddawania jest inspekcji sesji SSL, w szczególności ruch kierowany do stron przetwarzających dane osobowe bądź dane o charakterze poufnym (np. banki, służba zdrowia, etc.) nie jest poddawany kontroli treści. Patrząc dalej, istnieją rozwiązania techniczne, stosowane w OSE, umożliwiające prace bez udziału systemów kontroli treści, co może być korzystne np. dla pracowników administracji szkoły, korzystających z dostępu do zasobów internetu poprzez OSE.

Opóźnienia, jakie są wprowadzane przez systemy kontroli treści, są zależne od konkretnej strony www, złożoności jej budowy, ilości elementów, jakie muszą zostać poddane analizie. Na bazie prowadzonych badań należy wskazać, iż mediana opóźnień wnoszonych przez

systemy kontroli treści wynosi od 6,45% do 19,2 %, zależnie od zasobu, do którego badany jest dostęp.

Wskazane opóźnienia (6,45% - 19,2%) są niezauważalne jeśli chodzi o odczucia użytkowników końcowych.

Ad 10) Ile administratorzy OSE otrzymują podobnych zgłoszeń dotyczących odblokowania stron niezbędnych do pracy?

W okresie od 1 października 2021 r. do 9 marca 2022 r. zanotowano 48 zgłoszeń o takim charakterze, w stosunku do 954 wszystkich zgłoszeń, co stanowi 5 % liczby wszystkich zgłoszeń.

Zmiana w zakresie blokowania/odblokowywania danej strony internetowej ma zasięg ograniczony jedynie do danej szkoły.

W chwili obecnej dodanie dostępu bądź zablokowanie danej strony jest możliwe jedynie w interakcji z Centrum Kontakt OSE. Trwają prace programistyczne, po których wykonaniu użytkownik będzie miał możliwość realizowania takich czynności samodzielnie w dedykowanym dla szkół portalu Moje OSE.

Ad 11) Czy są prowadzone działania mające na celu usprawnienie zabezpieczeń OSE ? Jeśli tak, to jakie są to działania?

Wszystkie systemy bezpieczeństwa OSE są objęte monitoringiem w celu bieżącej weryfikacji stanu ich pracy. W ramach cyklicznych działań uprawniających wykonywane są na bieżąco aktualizacje baz reputacyjnych poszczególnych systemów, umożliwiające podniesienie jakości pracy wykonywanej przez systemy. Standardowe bazy reputacyjne poszczególnych systemów, zawierające katalogi kategorii uniwersalnych dla wszystkich użytkowników internetu są dodatkowo wzbogacane o kategorie specyficzne dla polskiego użytkownika sieci, pochodzące z zaufanych źródeł – np. Dyżurnet, NIRT. Dodatkowe analizy skośne pomiędzy poszczególnymi systemami bezpieczeństwa, prowadzone przez administratorów systemu, skutkują wzbogacaniem poszczególnych baz reputacyjnych, co w efekcie przynosi usprawnienie zabezpieczeń OSE.

Z poważaniem,

z up. Janusz Cieszyński

Sekretarz Stanu

w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów - Departament Spraw Parlamentarnych